

Riktlinjer för alkoholserving

Antagen av:	Kommunfullmäktige 2024-04-24 § 28, KS/2024:43
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Riktlinjer

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syftet med riktlinjerna för alkoholserving	3
Hur riktlinjerna ska användas	4
Alkohollagen – en skyddslag	4
Ansökan och handläggning	4
Handläggningstider vid ansökan	4
Kommunens informationsskyldighet mm	5
Remissyttrande	6
Olägenheter på grund av serveringställets belägenhet eller andra skäl	8
Rättsregel	8
Riktlinje	8
Kommunens tillsynsverksamhet	8
Rättsregel	8
Riktlinje	9
Återkallelse mm	10
Rättsregel	10
Riktlinje	10
Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter	11
Rättsregel	11
Riktlinje	11
Riktlinjer vid serveringstider	11
Rättsregel	11
Riktlinje	11
Ordning och nykterhet	13
Rättsregel	13
Riktlinje	14
Uteserveringar	15
Rättsregel	15
Riktlinje	15
Gemensamt serveringsutrymme	15
Rättsregel	15
Riktlinje	16
Villkor vid meddelande om serveringstillstånd	16
Rättsregel	16
Riktlinje	16
Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap	17
Rättsregel	17
Riktlinje	17

Folköl	17
Rättsregel	17
Riktlinjer	18
Övrigt	19
<i>Olaga diskriminering i samband med restaurangbesök</i>	19

Inledning

Lagstiftaren har i alkohollagen (2010:1622) lagstiftat om att kommunerna ska ha riktlinjer. Statens folkhälsoinstitut (FHI) har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna för alkoholservering ska utformas, den är uppdaterad 2020-05-17 av Folkhälsomyndigheten (FoHM). Bakgrunden är att de riktlinjer som finns skiljer sig mycket åt i fråga om omfattning, detaljnivå och aktualitet. Nedanstående riktlinjer är framtagna enligt FHI/FoHM:s modell att gälla för Trosa kommun.

Av 8 kapitlet 9 § alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen ska informera om vad som gäller enligt alkohollagen och tillhörande föreskrifter och att kommunen ska ta fram riktlinjer för hur alkohollagen ska tillämpas lokalt.

Kommunerna ska ha tydliga riktlinjer som bland annat redogör för vilken hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen.

Trosa kommuns riktlinjer är politiskt förankrade och beslutade av kommunfullmäktige. Riktlinjerna publiceras på kommunens webbplats så att allmänheten enkelt kan ta del av dem. Riktlinjerna ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå. De ska revideras regelbundet, dock minst året efter varje valår.

Syftet med riktlinjerna för alkoholservering

Syftet med de kommunala riktlinjerna för serverings- och provsmakningstillstånd är att skapa förutsägbarhet för om en etablering som planeras kan ges tillstånd. Genom dessa riktlinjer får allmänheten kännedom om den lokala anpassningen till alkohollagen. Det är ett dokument som ska vara till hjälp för handläggarna att fatta beslut i enlighet med den politiska viljeriktningen i kommunen och att beslutet grundas på samma bedömning för alla.

Riktlinjerna ska bidra till:

Minska överkonsumtion av alkohol med särskild fokus på ungdomar och unga vuxna

Att miljöer och arrangemang för barn och ungdomar är alkoholfria

Att motverka brottslighet och minska våldsbrott i offentlig miljö/krogmiljö

Att endast verksamhetsutövare som uppfyller lämplighetskraven ska erhålla tillstånd

Att den som söker tillstånd enkelt ska kunna förutse om den planerade verksamheten kan ges tillstånd

Att ge vägledning vid handläggning och beslut så att ansökningar om serveringstillstånd behandlas lika inom kommunen

Hur riktlinjerna ska användas

Enligt alkohollagen ska kommunen ha tydliga riktlinjer som talar om vad som gäller när man söker serveringstillstånd. Det ska vara lätt för en verksamhetsutövare att förstå vad som gäller i Trosa kommun och om den planerade verksamheten kan ges tillstånd.

Det räcker inte för kommunen att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om serveringstillstånd. Det måste finnas konkreta omständigheter som talar mot beviljandet, exempelvis polisens yttrande.

Riktlinjerna kompletteras med en tillsynsplan. Tillsynsplanen redogör konkret för kommunens planerade tillsynarbete, till exempel vad gäller frekvens på tillsynsbesök och olika tematiska anslag för tillsynen. Tillsynsplanen upprättas årligen.

Alkohollagen – en skyddslag

Alkohollagen utgör en viktig del av alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, var och hur servering av alkoholdrycker får ske.

Alkohollagen är en skyddslag vilket innebär att den ska begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt är att sociala hänsyn och skyddet för människors hälsa alltid går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Ansökan och handläggning

När krävs ett serveringstillstånd?

För att få servera spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat krävs ett serveringstillstånd som utfärdas av den kommunen där serveringsstället är beläget.

Serveringstillstånd krävs dock inte om serveringen uppfyller samtliga följande tre kriterier:

- Avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
- Sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och
- Äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lätt-drycker

Handläggningstider vid ansökan

Rättsregel

«5 § alkoholförordningen (2010:1636): Kommunen ska fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Sökanden ska informeras om skälen för att

handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut. Ett beslut att förlänga handläggningstiden får inte överklagas.

«8 § lagen om tjänster på den inre marknaden (2009:1079): Behörig myndighet ska sända ett mottagningsbevis till sökanden när en fullständig ansökan har kommit in.

Mottagningsbeviset ska innehålla information om

1. tidsfrist som avses i 7 § och, i förekommande fall, följden av att ett beslut inte fattas inom denna tidsfrist, och

2. möjligheterna till rättslig prövning av beslut

Riktlinje

I Trosa kommun ansvarar Miljönämnden för tillståndsgivning, tillsyn och sanktionsärenden för serveringstillstånd och folkölsförsäljning. På uppdrag av miljönämnden är det alkoholinspektörer från Nyköpings kommun som utför tillståndsprövning och tillsyn i Trosa i enlighet med alkohollagen. Handläggarna i Nyköpings kommun rådgör alltid med Trosa miljökontor vid tillståndsprövning i frågor om livsmedelsregistrering samt om det finns risk för olägenheter och störningar eller om det finns andra hinder för att tillstånd kan medges. Nedan följer handläggningstider för specifika ärendeslag, när ansökan är komplett:

Stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap – 6 veckor

Ändring av styrelse , yta serveringstid mm – 6 veckor

Tillfälliga tillstånd till allmänheten – 4 veckor

Tillfälliga tillstånd till slutet sällskap – 1 vecka

Anmälningssärenden – 1 vecka

Beslut gällande serveringstillstånd fattas i enlighet med upprättad delgationsordning. Var beslutanderätten ligger i ett specifikt ärende kan påverka hur fort ett ärende kan beslutas.

Tillfälliga tillstånd till allmänheten ska skickas in en månad före evenemanget för att hinna behandlas. Det måste bland annat finnas tid att skicka remiss till polismyndigheten.

Tillfälliga tillstånd till slutet sällskap och tillfälliga förändringar av ett stadigvarande tillstånd skall skickas in senast tio arbetsdagar före evenemanget för att hinna behandlas.

Kommunens informationsskyldighet mm

Rättsregel

«8 kapitlet 9 § alkohollagen: Kommunen ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen»

Riktlinjer

Trosa kommun använder sig av sin hemsida: www.trosa.se som huvudsaklig källa till information. Där återfinns ett omfattande informationsmaterial gällande kommunens arbete och alkohollagen och dess föreskrifter. På kommunens hemsida kan ansökan om serveringstillstånd ske digitalt.

Trosa kommun genom Nyköpings kommun anordnar krögarträffar och referensgrupper där tillståndshavare i kommunen förväntas delta. Mötena syftar till att alkoholinspektörerna ska kunna föra ut viktig information och samtidigt vara lyhörda för restauratörernas åsikter. Två gånger per år skickas ett informationsbrev ut till samtliga restaurangägare. Utskicket kan gälla ny information som ändring i lag och statistik mm.

Nyköpings kommun erbjuder utbildning i Ansvarsfull alkoholservering vid minst ett tillfälle per år. Utbildningen erbjuds även Trosa kommuns tillståndshavare utan kostnad. Kommunen kan meddela villkor som innebär att serveringsansvarig personal bör genomgå ovanstående utbildning eller motsvarande om restaurangen har öppet till kl 02:00.

Kommunen rekommenderar tillståndshavarna som ej kan delta på utbildningen som kommunen erbjuder att själva anlita utbildningsföretag för digital utbildning.

Kunskapsprov

Kunskapsprov ska avläggas i samband med ansökan. Efter 3 misslyckade prov ges avslag på ansökan och ny ansökningsavgift får erläggas.

Kunskapsprov erläggs av den person som ansöker om serveringstillstånd och/eller av person som ingår i bolaget, vid större koncerner restaurangchef eller liknande.

Provresultat meddelas dagen efter och eventuellt omprov får tidigast skrivas om efter 6:e arbetsdagen.

Det första kunskapsprovet ingår i ansökan, därefter tas en avgift ut.

Kommunicering

Trosa kommun kommunicerar när ansökan är komplett, endera genom telefon eller via mejlkontakt. Om anmälan avser kryddning av spridrycker, anmälan av cateringlokal samt serveringsansvarig personal får sökande en bekräftelse. Den som bedriver cateringverksamhet ska anmäla lokal och tid för evenemanget till kommunen.

Remissyttrande

Rättsregel

« 8 kapitlet 11 § alkohollagen: En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats. Det samma gäller om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten.

Polismyndigheten ska i sitt yttrande redovisa samtliga omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning i det enskilda fallet och särskilt yttra sig om sökandes allmänna lämplighet för verksamheten.

8 kap 16 § i alkohollagen: Lokal som används för servering till allmänheten eller för servering till slutna sällskap av de som har stadigvarande serveringstillstånd ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.»

Riktlinje

Remissförfrågningar avseende stadigvarande serveringstillstånd eller tillfälliga tillstånd till allmänheten skickas alltid till polisen. Remisser skickas även vanligtvis till räddningstjänsten, skatteverket och kronofogden. Handläggarna i Nyköpings kommun rådgör alltid med Trosa miljökontor vid tillståndsprövning i frågor om livsmedelsregistrering samt om det finns risk för olägenheter och störningar eller om det finns andra hinder för att tillstånd kan medges. Även andra myndigheter kan vara remissinstans som Tullverket eller andra enheter på kommunen.

Trosa kommun lämnar också remissvar till andra myndigheter. Vanligast är Spelinspektionen och andra kommuner. Kommunen inhämtar också information från kreditupplysningsföretag samt har en rättsdatabas att tillgå.

Genom remissvaren erhåller kommunen en stor mängd information om den sökande, dennes bolag och förutsättningar för den sökta verksamheten. Några exempel på vilken information som lämnas och kommer kommunen till del vid yttranden är :

Vandel

Sökt serveringstid

Krav på förordnade ordningsvakter

Personalbedömning i serveringslokal

Bedömning av brandsäkerhet

Eventuella boendestörningar

Restföring av skatter och avgifter till det allmänna

Betalningsupplamningar

Kommunen värderar och bedömer sedan yttranden från andra myndigheter beroende på vilken typ av verksamhet som har sökts eller vad som utgör bakgrund till remissförfrågan. Kort kan sägas att yttranden från polis, räddningstjänst och miljöinspektör väger tungt vid en bedömning.

Olägenheter på grund av serveringställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

8 kapitlet 17 § alkohollagen lyder: Om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Riktlinje

Trosa kommun prövar alltid varje ansökan efter de specifika förhållanden som råder för det enskilda fallet. Polisens och miljönämndens yttrande väger tungt.

Det kan finnas olika anledningar till inskränkningar i ansökan eller anmälan eller att den avslås helt. Anledningarna kan vara att:

Omgivningen störs

Störningar för omgivningen och närboende kan vara skäl för avslag, delvis avslag eller inskränkningar i serveringstillståndet avseende serveringstider inom- och utomhus. Närområdets karaktär och användningsområde ska särskilt beaktas vid prövningen.

Evenemang med tema i kombination med alkoholförtäring som kan antas medföra särskild risk för olägenhet ska inte beviljas serveringstillstånd.

Restaurangens inriktning

Restaurangens inriktning till exempel renodlad restaurang för matservering, restaurang med nöjesverksamhet eller restaurang som vänder sig till ungdomar. Kommunen kan också begränsa serveringstider, t.ex. där servering endast får ske två timmar före och två timmar efter aktivitet.

Hänsyn tas till barn och ungdomar

Specifika miljöer där tillståndgivningen bör ske restriktivt till exempel i närhet eller i anslutning till skolmiljöer. Evenemang som riktar sig främst till ungdomar under 18 år ska inte beviljas serveringstillstånd.

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

« 9 kap 2 § alkohollagen: Kommunen och polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. Kommunen och polismyndigheten har också tillsyn över detaljhandeln med folköl. Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.

Lag (2019:345)»

« 9 kap 3 § alkohollagen: För tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring i 7 kap finns det särskilda regler i marknadsföringslagen (2008:486). Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna gentemot den som har serveringstillstånd får, i fråga om marknadsföring på serveringsstället, utövas också av kommunen. För kommunens tillsyn gäller inte 7 kap 8 § alkohollagen.»

Riktlinje

Trosa kommun och polismyndigheten är de lokala tillsynsmyndigheterna som ska kontrollera verksamheten med serveringstillstånd och dess efterlevnad av bestämmelserna i alkohollagen. Tillsynsarbetet är uppdelat i tre delar. Dessa delar är förebyggande arbete, inre tillsyn samt yttre tillsyn. Tillsynen kan också delas upp i rutintillsyn respektive påkallad tillsyn.

Rutintillsyn är sådan tillsyn som enligt fastställd tillsynsplan är inplanerad medan den påkallade tillsynen genomförs utifrån någon specifik händelse som inträffat eller att information om till exempel missförhållande har inkommit till kommunen. Miljönämnden fastställer årligen en tillsynsplan för den planerade tillsynen.

Förebyggande arbete

Inom det förebyggande arbetet ryms en mängd olika aktiviteter. Till exempel dialog och diskussion med kommunens krögare, utbildning i ansvarsfull alkoholservering samt deltagande i olika nätverk. Syftet med förebyggande arbete är ett sätt att sprida kunskap till de som har ett serveringstillstånd om hur de ska arbeta för att följa alkohollagens regler i sin verksamhet.

Inre tillsyn

Vid inre tillsyn granskar kommunen sådant som tillståndshavaren enligt alkohollagen och dess föreskrifter är skyldiga att sköta. Några få exempel på inre tillsyn är granskning av bokföring, att skatter och avgifter till det allmänna betalas i tid samt årlig kontroll av brottsregistret. Kommunen använder sig av kreditupplysningsföretag som signalerar dagligen om brister.

Yttre tillsyn

Vid yttre tillsyn avses ofta sådan tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Det som står i fokus vid denna tillsyn är det som kallas de alkoholpolitiska värdena. Kommunen kontrollerar att ingen minderårig blir serverad, att ingen överservering sker och att bestämmelserna kring ordning och nykterhet efterlevs. Vidare kontrolleras matkravet och marknadsföring samt att det finns serveringsansvarig personal på plats. Yttre tillsyn är oftast oanmäld. Efter tillsynsbesöket skickas ett tillsynsprotokoll till serveringsstället med de uppgifter som framkommit vid tillsynen samt en förklaring på samtliga punkter. Om tillsynsbesöket föranleder till att en utredning startas framkommer även det i tillsynsprotokollet.

Målet är att verksamheter med serveringstillstånd skall ha minste ett tillsynsbesök av kommunen per år. Uppmärksammade brister kan leda till fler tillsynstillfällen. Även tillfälliga tillstånd till allmänheten prioriteras i den yttre tillsynen. Verksamheter med tex ung publik, längre öppettider mm får flera tillsynsbesök.

Påkallad tillsyn görs efter till exempel anmälan från allmänheten eller andra myndigheter.

Återkallelse mm

Rättsregel

«9 kap 17 § alkohollagen: En kommun får meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte

1. uppfyller de krav som gäller för tillståndets meddelande, eller
2. följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.»

«9 kap 18 § alkohollagen: En kommun ska återkalla ett serveringstillstånd om

1. tillståndet inte längre utnyttjas
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit eller
3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Om flera tillståndshavare har nyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.»

Riktlinje

I alkohollagens 9 kapitel 17 och 18 §§ framgår följande sanktionsmöjligheter:

Erinran

Varning

Återkallelse av serveringstillstånd

Sanktionsmöjligheterna ska ses som en trappstegsmodell där upprepande överträdelser leder till skarpare sanktioner. Observera att det finns missförhållanden och överträdelser där varning eller återkallelse kan bli aktuellt utan att erinran eller varning har utdelats först.

Trosa kommun vill också framhålla att straffansvaret vid servering är personligt och att den som medvetet eller av misstag säljer eller lämnar ut alkoholdrycker till den som inte är 18 år eller till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annan drog gör sig skyldig till olovlig dryckeshantering och kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Trosa kommun är skyldig att återkalla ett serveringstillstånd som inte längre utnyttjas. Det åligger dock tillståndshavaren att själv återkalla serveringstillståndet vid avslutad verksamhet.

Tillståndshavaren är själv skyldig att meddela avbrott i verksamheten till exempel vid kortare stängningar av restaurangen.

Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter

Rättsregel

«8 kapitlet 10 § alkohollagen: Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen. Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. Av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl. Regeringen får meddela föreskrifter om den tid inom vilken kommunen ska fatta beslut om serveringstillstånd.»

Riktlinje

Trosa kommuns avgifter beräknas enligt självkostnadsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (2017:725).

För att ansökan ska bli prövad och beslutad krävs att ansökningsavgiften är betald.

Tillsynsavgiften för servering av alkohol är uppbyggd av två delar. Den första delen är en fast tillsynsavgift och den andra är en rörlig avgift baserad på omsättning föregående år. Rörlig tillsynsavgift baserar sig på tidigare års alkoholomsättning och framgår av restaurangrapporten. Den omsättningsbaserade avgiften är indelad i åtta olika avgiftsklasser. Tillsynsavgifterna återfinns i dokumentet *Taxa för tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter.*

Riktlinjer vid serveringstider och matkrav

Rättsregel

«8 kapitlet 19 § alkohollagen: Kommunen beslutar under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 17 §. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller inte rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum enligt 5 §.

Lag (2019:345).»

Riktlinje

I alkohollagen framgår att normaltiden för alkoholservering är 11:00 - 01:00.

Tillståndsmyndigheten kan dock besluta om så kallad utsträckt serveringstid. Vid beslut om serveringstid väger polisens yttrande samt om det finns risk för att närboende störs tungt. Detta innebär att serveringstid efter klockan 01:00 i vissa fall kan vara möjlig.

I Trosa kommun gäller alkohollagens normaltid som utgångspunkt för serveringstillstånd. Tillståndssökande och tillståndshavare kan dock beviljas utsträckt tid till längst klockan 02.00 efter prövning och bedömning.

Vad gäller serveringstid vid tillfälliga tillstånd för slutet sällskap kan dessa beviljas till senast klockan 04:00 efter prövning och bedömning. Här avses arrangemang av typen privat bröllopsfest eller jubileumsfest såsom exempelvis 50-årsfest.

Matkrav - rättsregel

Av 8 kap. 15 § alkohollagen framkommer att stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matsservering.

Om det finns en drinkbar får den ta i anspråk endast en mindre del av serveringsställets totala yta och vara belägen i nära anslutning till matsalen.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap.

Tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får meddelas utan krav på matsservering. Det ställs inte heller krav på matsservering vid provsmakning enligt 6 eller 7 § alkohollagen.

Riktlinje

Att det finns ett matutbud och att mat serveras är viktigt för att säkerställa att reglerna i alkohollagen efterföljs. Fokus ska ligga på matsservering framför alkoholservering.

Gäster ska erbjudas ett varierat matutbud bestående av olika rätter.

Kökets kapacitet ska möjliggöra att de rätter som framgår av menyn kan tillredas.

Efter klockan 23.00 får ett enklare matutbud erbjudas gäster.

Information om aktuellt matutbud ska finnas i minst samma utsträckning som dryckesutbudet.

Snacks, nötter och chips och dylikt är inte maträtter.

Provsmakning – rättsregel

Av 8 kap. 6 § alkohollagen framkommer att anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin,

starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller av alkoholdrycksliknande preparat vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåtet under förutsättning att:

- 1. arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller*
- 2. de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som avses erbjudas.*

Tillståndshavare som avses i första stycket ska innan arrangemanget äger rum göra en anmälan till kommunen enligt 6 § alkohollagen. Av 8 kap. 7 § alkohollagen framkommer att den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna. Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker vid tillverkningsstället efter särskilt tillstånd för provsmakning.

Riktlinje

Vid provning av alkoholdrycker för stadigvarande tillstånd, ska anmälan göras till [Tjänster - Trosa kommun](#).

Anmälan ska ha inkommit en (1) vecka innan arrangemanget.

Det är en mindre mängd av olika produkter som provas för att ge deltagarna en uppfattning om kvalitet och smak.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

«3 kap 1 § alkohollagen. Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får inte säljas om det inte föreligger rätt till det enligt denna lag.

Lag (2019:345)»

«3 kap 2 § samma lag: alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som inte får säljas i en butikslokal får inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymme. Med butikslokal avses en lokal där konsumenter kan köpa varor eller tjänster eller hyra varor, dock inte restauranger och andra serveringsställen. Sådan lokal där provsmakning enligt 8 kap 7 § andra stycket bedrivs, omfattas inte av förbud i första stycket.

Lag (2019:345)»

« 3 kapitlet 5 § alkohollagen. Försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycks-liknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Det som tar beaktning med försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

Lag (2019:345)»

« 8 kapitlet 20 § alkohollagen: Vid servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat ska ansvarig personal se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av ordning eller onykterheter undviks.

Lag (2019:345)»

Riktlinje

Servering av alkoholdrycker i Trosa kommun ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering, att skadeverkningarna av alkohol förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

Trosa kommun eftersträvar att antalet barn och unga som börjar använda eller missbruka alkohol, ska minska. Verksamheter med serveringstillstånd ska ha rutiner för att inte servera underåriga.

- Tillståndshavaren ska ha kontroll över alkoholserveringen. Personaltätheten och lokalens utformning har stor betydelse. Personalens kompetens och utbildning är av stor vikt för att serveringen ska bedrivas i enlighet med lagstiftarens intentioner.
- Servering av större mängder alkohol till en person eller till en grupp personer ska begränsas, då det inte bedöms lämpligt, till exempel genom att inte tillåta servering av hela flaskor med spritdrycker så kallade "helrör", hinkar eller brickor med starköl eller liknande.
- Mängdrabatt vid servering av alkoholdrycker får inte förekomma.
- Det är inte tillåtet med uttryck som kan uppmuntra till alkoholkonsumtion såsom till exempel "Bartömning".
- Lättdrycker som ska finnas som alternativ till de alkoholdrycker som finns angivna i tillståndsbeviset är alkoholfri öl eller lättöl, alkoholfritt rött och vitt vin.
- Servering kan begränsas till att ske endast i form av bordsservering genom meddelande av villkor.
- I Trosa kommun bör alla tillståndshavare ha en skriftlig alkohol- och drogpolicy oavsett serveringstid.
- Villkor i form av krav på skriftlig alkohol- och drogpolicy kan meddelas för verksamheter där det bedöms medföra positiva effekter vad gäller att minska alkoholens skadeverkningar. Detta gäller framförallt verksamheter med serveringstid efter klockan 01.00.
- Villkor som kan meddelas är ordningsvakter som ska tjänstgöra mellan olika klockslag. Detta villkor sätts i samråd med polismyndigheten

Uteserveringar

Rättsregel

«8 kapitlet 14 § alkohollagen: Serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt denna lag iakttas under den tid han eller hon bedriver servering där. «

Riktlinje

Alkoholservering på uteservering regleras inte särskilt i alkohollagen utan det är samma regler som gäller vid övrig alkoholservering. Kommunen gör en individuell prövning beträffande serveringstiden. Om det finns risk att närboende störs regleras serveringstiderna på uteserveringen till senast 22.00 söndag – torsdag och till senast 24.00 fredag – lördag. Vid större publika evenemang i kommunen kan avsteg från riktlinjerna medges. På uteserveringar där närboende inte riskeras att störas kan samma tider ges för uteserveringen som för serveringsstället i övrigt.

Tillståndshavaren ansvarar själv för att eventuella bygglov för uteserveringen finns och att regler från tekniska kontoret följs. Tillståndshavaren ska ha dispositionsrätt över uteserveringen. Polisens yttrande samt om det finns störningsrisker är av stor betydelse för utfallet av bedömningen. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, till exempel de som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Uteserveringen ska utgöras av en tydlig markerad och begränsad yta. Markeringen ska vara ovanför markytan samt inte utgöra fara för personer med funktionsnedsättning. Uteserveringen ska ligga i anslutning till den huvudsakliga serveringsytan och bedöms utifrån det specifika ärendet. Villkor kan ställas om bordsservering för att säkerställa överblickbarheten.

Tillståndshavaren ansvarar för att ordning och nykterhet upprätthålls på serveringsstället. Observera att uteserveringens yta omfattas av rökförbudet i enlighet med Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088).

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

«8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen: Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt denna lag iakttas under den tid han eller hon bedriver servering där.»

Riktlinje

En gemensam serveringsyta som delas av flera tillståndshavare ska vara mycket tydligt markerad i sin helhet. Polismyndigheten kan förordna ordningsvakter efter ett visst klockslag, villkor om begränsning, att endast tillåta bordsservering kan meddelas. Ansökningsavgiften debiteras per sökande när det är frågan om gemensamt serveringsutrymme.

Villkor vid meddelande om serveringstillstånd**Rättsregel**

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkor kan alltså endast meddelas vid nytt beslut om serveringstillstånd. Till dessa räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskild fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Riktlinje

Trosa kommun uppmanar tillståndshavaren att den serveringsansvarige ska genomgå kursen i ansvarsfull alkoholservering, vilken erbjuds årligen av kommunen efter beviljat serveringstillstånd.

Vid brottslighet som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafikbrott, nykterhetsbrott, våldsbrott samt ekonomisk brottslighet bör minst tre år ha förflutit sedan sökande begick brott innan serveringstillstånd kan komma ifråga.

Kommunen kan i samband med tillståndsgivningen även meddela andra villkor för serveringstillståndets giltighet. Vad för villkor som kan bli aktuella bedöms och avgörs från fall till fall beroende på vilken typ av tillstånd som efterfrågas och vilken typ av verksamhet som ska bedrivas.

Exempel på villkor som kommunen kan meddela är:

Förordnande av ordningsvakter efter vissa klockslag eller vid olika typer av evenemang

Olika utrymningstider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe, uteservering

Olika serveringstider beroende på typ av evenemang

Antal gäster på serveringsstället

Begränsning av servering genom att endast tillåta bordsservering vid vissa evenemang

Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

Rättsregel

«8 kapitlet 2 § alkohollagen: Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid. Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker eller en eller flera av dessa drycker. Tillstånd att anordna provsmakning av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat enligt 6 och 7 §§ kan meddelas stadigvarande eller för enstaka period (2019:345)»

Riktlinje

I Trosa kommun kan man ansöka om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten för högst 6 st tillfällen per ansökan. Detta gäller då förutsättningarna för varje enskilt tillfälle är exakt det samma. Samtliga tillfällen ska vara kända i förväg och uppges i ansökan. Ett tillfälligt tillstånd till allmänheten kan omfatta en period om längst 20 veckor under ett kalenderår.

Definitionen av slutet sällskap är att det är en begränsad krets av personer som har ett inbördes samband såsom släkt, förening, företag eller ett gemensamt intresse utöver den aktuella tillställningen. För att betraktas som ett slutet sällskap får det inte vara möjligt att lösa medlemskap i entrén. Det krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget.

Trosa kommun kan vid tillståndsgivning av tillfälliga tillstånd begära kvitto/redovisning på inköpta alkoholdrycker vid slutet sällskap och restaurangrapport vid tillfällig servering av alkoholdrycker till allmänheten.

Folköl

Rättsregel

«5 kapitlet 5 § alkohollagen: Detaljhandel med folköl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel

1. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och

2. som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat.

Utän hinder av vad som föreskrivs i första stycket får detaljhandel med folköl bedrivas av detaljhandelsbolaget samt av tillverkare av sådan öl.

Den som bedriver detaljhandel med folköl ska anmäla verksamheten till den kommun där försäljningen sker.

Försäljning får inte påbörjas förrän anmälan har gjorts.

Den som bedriver detaljhandel med folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och svara för att personalen har erforderliga kunskaper om vad som gäller för försäljningen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program.

8 kapitlet 8 § alkohollagen: Servering av folköl får, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, ske om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som

1. ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och

2. är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel och där mat serveras samtidigt.

Trots första stycket får folköl serveras i sådana fall som anges i 1 a §, 1 b § eller av den som innehar serveringstillstånd.

Den som avser att bedriva servering av folköl ska anmäla verksamheten hos den kommun där serveringen ska ske. Servering får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Vad nu sagts gäller inte i fall som avses i 1 a §, 1 b § eller den som har serveringstillstånd.

Den som är anmälningsskyldig enligt tredje stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. Lag (2012:205).”

Riktlinjer

Vid försäljning/servering av folköl krävs att man serverar mat eller att matvaror säljs. Med matvaror avses varor ur det vanliga matvarusortimentet till exempel mejeriprodukter, charkvaror, torra varor, grönsaker och frukt samt ett brett urval konserver och djupfrysta matvaror. Som matvaror räknas pizzor, piroger, smörgåsar och portioner hämtmat. Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror. Det gäller glass, konfektyr, snacks lättdrycker, kaffe, the, kakao, frukt samt produkter av honung, kex och liknande. Den som säljer eller serverar folköl ska ha ett egenkontrollprogram som personalen kontinuerligt får kunskap om. Egenkontrollprogrammet ska bland annat innehålla vilka rutiner som finns för att inte servera/sälja folköl till underåriga.

Tillsyn av anmäld folkölsförsäljning sker årligen enligt tillsynsplan fastställd av miljönämnden. Tillsynen sker ofta tillsammans med livsmedelskontroll och tobakstillsyn. Den kan också ske tillsammans med annan myndighet, till exempel polismyndigheten och skatteverket. Kommunen har rätt att ta ut en årlig tillsynsavgift för att finansiera folkölstillsynen. Taxan regleras i *Taxa för*

tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel inom Trosa kommun.

Övrigt

Olaga diskriminering i samband med restaurangbesök

Om en tillståndshavare i sin restaurangverksamhet, eller anställda i denna verksamhet, fälls till ansvar för olaga diskriminering kan detta leda till att serveringstillståndet omprövas. Brottet har anknytning till restaurangrörelsen och bedöms därför allvarligt vid prövning av tillståndshavarens lämplighet att inneha serveringstillstånd.

Alkohollagen ger inte utrymme för riktlinjer avseende olaga diskriminering, exempelvis genom upprättande av villkor, som syftar till att förmå tillståndshavaren att vidta åtgärder mot olaga diskriminering.